

„Edinost“

I haja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V ediciji je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Je-li mogoče?

(Slovenecem v razmišljanje.)

[Dopis primorskega Hrvata.]

Prošle dni je bilo čitati po novinah, da v Pešti niso preveč zadovoljni s sedanjim banom hrvatskim, grofom Khuenom-Hedervaryjem. To se bo cenjenim čitateljem naše »Edinosti« gotovo malec čudno zdelo, ker so gotovo uverjeni vsi, da je sedanji kraljev zastopnik v Zagrebu Madjar z dušo in telesom.

Kaj tacega so vendar pisale novine te prošle dni?

Nič več in nič manje, nego da ban dela za združanje ne le Dalmacije, ampak tudi Bosne in Hercegovine s kraljevino Hrvatsko! S tem da sicer niso zadovoljni v Pešti, ali zadovoljni da so v nekem drugem mestu, ki stoji nad Pešto.

Je-li mogoče? Na tem svetu je vse mogoče, ako je Bogu milo, česar si narod želi . . .

V Avstriji — ki je sirota že desetletja sestavljena iz same sebe in Madjarske — so vladali skozi leta in leta ljudje, katerim je bilo več do ministerskih časti, nego pa do srečne bodočnosti države. Pardon — morda je bilo v njih včasih tudi kaj dobre volje, ali odlikovali so se vsikdar z obilnim pomanjkanjem sposobnosti . . .

Avstrijo bi mogli prisposodobiti s starim imetjem, to je s kompleksom njiv, šum, livad, vinogradov, vrtov, hiš itd. . . Na tem imetju živi več družin od razne krvi . . . Te družine se neprestano pravičajo med seboj, ker deli niso prav razdeljeni, ker jeden hoče vladati na zemljišču in v hiši drugega; ker nekatere družine sorodne krvi niso zložne med seboj; ker jedna rodbina smatra samo sebe za plemenito, druge pa za kmečke . . .

Vrhni gospodar je jako plemenit ter bi gotovo na lep način pomiril svoje podrejenec, podelivši vsakemu, kar mu gre, vsakemu svoje . . . Ali upravitelji in nadzorniki vsega imetja niso toliko umni, da bi pogodili položaj in sprevideli nevarnost; ali pa nimajo srea, da bi povedali svojemu gospodarju: kako je in kako bi moralo biti . . .

Ko je v Budimpešti zadnji in predzadnji ostal prazen fotelj ministra-predsednika, bil je obakrat poklican ban hrvatski, da sestavi novo ministerstvo. No, ni se mu posrečilo, ni prvi, ni drugi krat, ker so ga Madjari odtirali iz Budimpešte. — Ta isti ban hrvatski je odlikovan z najvišim redom, ki ga sploh more dobiti avstrijski dostojanstvenik: redom zlatega runa!

Je-li mogoče torej? Jaz želim, da je, in želim, da ni . . . Mi nismo še zdroili, mi nismo pripravljeni, mi sami ne vemo še prav, kaj hočemo.

Mi smo brez programa, delamo brez sistema, ne razlikujemo ni pokrajine od države, ni plemena od naroda. Mali smo in — kar je še stokrat huje — z malim zadovoljni!

Je-li mogoče? Da nam je silni Gro-movnik pred nekoliko stotinami let poslal vi-težkega junaka, da jih združi vse, ki se imenujejo brate, iz-pod Alp pak do Cari-grada, ta junak bi bil za naš bog. Sedaj je kasno, ali morda ni prekasno . . .

Na Dunaju morda umevajo svojo misijo. Morda jo umejo . . . ali, ako jo umejo, naj ne govore o združenju samo Dalmacije in Bosne . . . Je še več dežel in ljudij v sedanjih mejah in zunaj istih . . .

Je-li mogoče? Meni je bila pred neko-liko časa čast, da sem se sešel z nekim »pre-svietlim gospodinom« iz Banovine, ki mi je rekel, da je sedanji ban Madjarom trn v očesu, ker da ni takov unionista, kakoršnja sta bila zadnji in predzadnji ban. Khuen-Hedervary da je federalist in sicer federalist, ki dela po nalogu . . .

Je-li mogoče? Pozor na vlak!!

I.

Politični pregled.

TRST, 26. julija 1900.

Iz istrskega — škrbastega zbora.

Kakor je ta zbor vsled neudeležbe hrvatskih in slovenskih poslancev oskrbljen, tako je bil letošnji pozdrav vladnega zastopnika tudi škrbast, ker se je glasil samo v italijanskem jeziku.

Mi ne moremo umeti take vladine modrosti. Do sedaj je vsaj zadnja leta pozdravljala zbor (ne posamičnih poslancev ali posamičnih strank) v obeh jezikih. Letos je vladni zastopnik od-stopil od te navade, menda zato, ker ni bilo tam hrvatskih in slovenskih poslancev.

Sicer bi pa morala e. k. vlada vedeti, da tako imenovani italijanski poslanci zastopajo tudi Hrvate in Slovence — če ravno proti vsaki pravici —, da bi bila torej tudi s tega stališča dolžnost vladnega zastopnika, da pozdravi zbor v obeh jezikih!! Če že vlada nima obzira do zastopnikov naroda slovensko-hrvatskega, pa naj ima malo obzira vsaj do hrvatsko-slovenskega ljudstva in do njega narodnosti in jezika! Vladni organi naj ne mislijo nikar, da ljudstvo ne opazi tega in da ne občuti tudi ona zapostavljanja, ki je trpe njega zastopniki od strani avtonomnih in državni oblasti!

In kakšni zajedaleci-klopi ali čepri — so tukaj? Oni dan sem samo nekaj urbosu obirala kofetova zrna, pa sem čutila bolečino (pa kakšno) na palcu pod nohtom. Precej sem morala vzeti nož in še sem žival izdrla le težavno, tako se mi je zapičila v meso. Ko bi je takoj ne izdrla, bi se mi začela gnajiti noga.

Tolikih kupov kave pa tudi nisem še videla nikdar, kakor te dni. Kaj, ko je po nič, pravi naš grof, in tudi Rado pravi tako in kolne, da se kar tema dela pred očmi. Moj oče so v tem poslu pravi pedenji-človek.

Vsi mislimo, da so črnei nekaj ovohali o našem begu: zato ne bo kmalu tukaj bolje za nas. Ali bomo še nadaljevali to eigansko življenje?

Rado je moral davi od nas; grof ga je zapodil, hvala Bogu!

V Podnasočini na dan

sv. Treh kraljev 1888.

Draga Zinka!

Minili so lepi božični prazniki in božično veselje je potihnilo. Kdo si ga ne želi, še in

Kakov birokrat bi nas morda hotel še karati, češ, da smo nestrpni, ker izticeamo take malenkosti in »formalnosti«. Tako govoré seveda ljudje, ki nimajo zmisla za to, kar čuti duša ljudstva v sedanjih dneh in ki ne umejo občutljivosti narodove, ko gre za atribute njegove časti in njegovega dostojanstva! Poleg že prirojene tradicionalne pristranosti je ravno v tem neumevanju narodne občutljivosti na naši strani — dočim na laški strani poštevajo ta čut v svetem strahu — in potem v pomanjkanju potrebne previdnosti in potrebnega takta (ki pa zopet izhaja ravno in le iz tega neumevanja) vzrok, da imajo državni organi tako nesrečno roko v tem nesrečnem sporu med Italijani in Slovani in da čisto le škodijo, ko se je morda vendar pokazala kje kaka mala kal pripravljenoosti za kakov modus vivendi. Sosebno to pot — o tem smo uverjeni — bi bila vlada lahko dosegla, da bi bili šli naši v Koper, ako bi bili nje organi pokazali le količjak dobre volje in diplomatske spretnosti.

Če pa imajo raje škrbast deželni zbor, v katerem ogromna večina ljudstva ni zastopana — pa naj ga imajo! Če upravi države ni ležeče na tem, da ustava države ne ostaja mrtva črka in da se zmisel za ustavno življenje širi med predaivalstvom, potem res ne vemo, zakaj naj bi ravno in jedino Slovani pokladali v ta namen žrtve samozatajevanja!!

Dr. Josip Tuček. Predvčerajšnjem je umrl v Brnu jeden prvakov moravskih Čehov, deželni in bivši državni poslanec dr. Josip Tuček. Pokojnik je bil v 55. letu dobe svoje. Od leta 1870 naprej se je pokojnik intenzivno udeleževal javnega in političnega življenja. Bil je ustanovitelj »Matice školske« v Brnu, ki sedaj najuspešneje deluje proti germanizatoričnim namenom nasprotnikov češkega naroda.

V državnem zboru se ni posebno izpostavljaj, ker je delovanje doma smatral za svojo glavno nalogo. Jedna največjih njega zaslug je bila ta, da je vedno gledal, kako bi poravnal difference, navstajajoče v domačem taboru. Na tem delu je imel srečno roko. Tudi moravski Čehi so razdeljeni na več strank, tudi mej njimi ne mislijo vse glave jednako, vendar pa domače sfere ne zadobivajo nikoli takih odurnih oblik kakor — neke druge. Zlasti, ko gre za skupne narodne cilje, so zložni. Tako vidimo v deželnem zboru vse češke poslance združene v en klub.

V tem zmislu je deloval pokojni dr. Tuček: družil je narodne moči!! V tem je njega neminljiva zasluga.

še? Veliko imam opravila s poučevanjem petja in z orgljanjem, pa navzlic temu želim, da bi se še vrnil sv. večer in ona sveta čustva, ki prehajajo človeka, ko poje in sliši peti: Kristus nam je rojen.

Moja ljuba Zinka! Marsikdo poreče, vem, da sem dolgočasen in pridigarški, ker bi na tvoje prvo pismo odgovarjal kaj družegan o naši krščanski veri, o kateri slišiš v Braziliji take bore malo: ali to se mi zdi potrebno, in svojega sklepa ne premenim. Iz pisma sem spoznal, da tvoje srce čuti puščavo tudi v tem pomanjkanju. Sama spoznavam, da so med hudobneži najhudobnejši oni, ki nimajo nobene vere.

Naši lepi verski obredi o praznikih združujejo naša pobožna čustva z naravno krasoto in poživljena dvigajo k Bogu. V širni Braziliji — pišeš — je krasna narava, a tistih čustev ne budi, nam, kakor jih pri nas, ko se z neobčutno naravo zbuja v nas misel, da zasije z rojstvom Gospodovim nado o našem rešenju, o našem vstajenju, o nežni pomladi tam, kjer ni ločitve, ni več muk. Ali

Zveza Poljakov z Nemci — ne-mogoča! Tudi dunajski dopisnik poljskega lista »Kraj« dokazuje, da je nemogoče, da bi prišlo do koalicije med Poljaki in Nemci; in če bi že prišlo, bi bila ta koalicija ne-vzdržljiva.

Vsako prizadevanje slovanskih narodov za narodno enakopravnost smatrajo Nemci za boj proti sebi. Tu ima svoj izvor parola o izločenju Galicije, ker v tej deželi ni nemških interesov. V poplašilo, ako se odpovejo Galiciji, miglja Nemcem nado, da bodo mogli gospodovati nad drugimi Slovani. Ker pa je izločenje Galicije že iz mednarodno-vnanjih vzrokov utopija, pa bi hoteli Nemci stokrat raje absolutistično vlado, o kateri vedo, da bi ne bila proti njim. Zveza med Nemci in Poljaki bi bila nevzdržljiva, ne le, ker bi iz-zvala hud boj na strani drugih Slovanov in celo v velikem delu naroda poljskega samega, ampak tudi radi needino-sti mej Nemci samimi.

Na temelju obstoječe ustave parlament ni pooblaščen v sklepanje jezikovnih zakonov, ki bi zadovoljili Čeha in Nemce. Narodni kompromisi pa so izključeni, dokler Nemci vsako koncesijo v prilog Slovanov smatrajo kakor kršenje svojega narodnega čutstva. Vsako rešenje jezikovnega vprašanja brez načelne spremembe ustave, bi izzvalo v parlamentu najhuje boje. Tu sti torej le dve možnosti: ali teme-ljita sprememba ustave, ali pa začasen, pri-krit ali pa očit absolutizem. Sprememba ustave, ako izvedena premišljeno, bi dovela do ozdrav-ljenja, absolutizem pa bi bil le omamljivo sredstvo, ki bi podaljšalo provizorično stanje bolnika.

Poroka v hiši Obrenovičev bo že te dni, kakor javljajo iz Belegrada. Ta naglica pa ima menda ne baš nenavaden in jako človeški vzrok. Kralj Aleksander hoče baje, da se mu dete, katerega pričakuje, porodi v njegovi lastni palači.

Konflikt mej očetom in sinom je po-polen. Vendar se zdi, da je gospoda papa frapirala odločnost, s katero je začel nasto-pati kraljevi sin. Milan je že bil — kakor smo že javili — na poti v Beligrad. Do Dunaja je bil že prihitel. Tu pa ga je dole-tela vest, da je novo ministerstvo že sestav-ljeno, ki pa menda ni po njegovem ukusu, kajti Milan je pretrgal potovanje in je lepo ostal na Dunaju. Ali pa se mu morda celo ne zdi več prav varno v Belemgradu?

Ali se morda boji, da bi se tudi njemu moglo vračati kakor je on meril drugim? Ali se mu dozdeva, da je tista oseba svo-boda, katere je on oropal toliko nedolžnih

pa, ko se o Veliki noči in o sv. Telesu po-mika v dolgi procesiji Odrešenik sam po svoji navadi, kjer se njemu v slavo družijo vse stvari, ni li to praznik nebes in zemlje?

In v svesti, da so naši častiti predniki pred sto in sto leti z istimi pobožnimi čustvi stopali v slovenskih sprevodih s svojim Stvar-nikom in kraljem, ali se vernemu Slovenceu ne dviga duša nad oblake v svetem strahu?

Ali ko moli pobožni Slovence v svoji stari, čestitljivi cerkvi, se-li ne zdi človeku, da molijo navidezno z njim tudi njegovi pra-dedje, ki so se zatekali le-sem za pomoč pred krvoločnim Turkom, pretečim vpepeliti mu dom, zaslužniti ženo in deco ter lep rojstni kraj premeniti mu v žalostno puščavo?

V Ameriki tega ni, tudi ko bi imeli cer-kev v neposredni bližini svojih barak. Tam je drugačen svet — nekdanja domovina drugač-nih ali pa nikakoršnih ljudi.

Naša rodna zemlja je napojena s krvjo in znojem naših pradedov: tukaj so živeli, tr-peli in umirali. Njihove kosti rahljajo nam ležišča po smrti. Vsaki griček in vsaka do-

PODLISTEK

Zinka Brazilijanka.

Povest. Spisal Ivo Trošt.

Na dan novega leta 1884.

Kakor vse kaže, ostanemo še dolgo pri grofu dos Estrados. Rado brkač in moj oče se že nekaj večerov skrivaj pogovarjata, kako bi razdrli pogodbo in šli drugam. Pa grofne mara tega in njegovi črnei so nas nagovarjali k delu kar z bodečimi palicami v roke in noge, kakor poganjajo tudi vole. Žalosten po-četek novega leta!

Pred tremi dnevi popoldne so ljudje drli skupaj in pobili zelo veliko kačo. Jaz nisem šla gledat, ker me še sedaj mrazi, ko se spominjam tega, kar so ljudje pripovedo-vali o njej.

Doma sem bežala pred najmanjšim mar-tinčkom, tukaj pred tako kačo pa ne bi, to vem, ker bi se takoj sesedla od samega strahu. Bog varuj, ko bi jih bilo mnogo. Pripovedu-jejo, da jih je po gozdovih več.

drugih ljudi, vendar-le zlata vredna stvar, ako jo človek brani — za-se?! Bodi kakor hoče, Milan ne zaupa prav nič več svojemu sinu! Sin pa menda očetu tudi ne, kakor je soditi po brzojavki, došli iz Belegrada, ki poroča, da je kralj naročil vojaškemu poveljniku v Belemgradu, da mora z vojaštvom zasesti kolodvor, čim bi se Milan hotel povrniti v Srbijo, in ga prisiliti, da zopet zapusti srbsko zemljo. Vojaški poveljnik da je sicer izjavil, da ne more izvršiti tega naloga; ali ta nalog, izvršen ali neizvršen, je tako ali tako v dokaz, da sta oče in sin navskriž in da se bojita eden drugega, kar potrja zopet, da ni neosnovana bojazen, da vsled poroke kralja Aleksandra z Drago Mašinko more priti do hudih komplikacij v Srbiji.

Kraljevi ukaz, ki pomilošuje politične obsojence, je že izšel. Pomiloščenje se razteza tudi na one, ki so bili obsojeni radi »atentata« na Milana. Tudi to je znamenje, da veter v Belemgradu ne piha več iz Milano-vega meha. Nesrečnemu Taušanoviću je kazen znižana na tri leta.

Med popolnoma pomiloščenimi sta tudi bivša ministra Vesnić in Milanović.

Tržaške vesti.

Resnici na ljubo! Je izvestnih ljudi, katerih »rodoljubje« se pojavlja le v škodoželju, katere goni izključno le osebna antagonizma, ki svoje osebne aferice identifikujejo z narodno stvarjo in katerih »narodno delo« se — tem antecedencijam primerno — kaže jedino le v sumničenju onih, ki delajo in se trudijo ter v beganju ljudi, računa na to, da ti ljudje ne poznajo ni postanka ni razvoja kakega dogodka.

Tako je tudi sedaj, ko je mestna občina kupila zemljišče »zeleni hrib«, kjer bi se bila imela namestiti nekatera slovenska društva. Tudi ob tej priliki se begajo pojmi, se sumniči in vznjaja domnevanje med nepoučenimi ljudmi, kakor da so oni, ki so sklepali pogodbo s Kozlerjem, zagrešili kako zamudo in kakor da bi bili lahko preprečili nakup onega pohištva od strani mestne občine.

Resnici na ljubo naj bodo zabeležena nastopna dejstva:

Čim so vodilni krogi v naših društvih v minoletem letu zaznali, da bo »zeleni hrib« na razpolago z letošnjim avgustom, jeli so nemudoma razmišljati, da-li bi ne kazalo rečene prostore ali vzeti v najem, ali pa kupiti.

Vestno premislivši na vse strani, bili so takoj na jasnem, da nikakor ne kaže kupovati rečeno posestvo! Sosebno so prišli do tega sklepa z ozirom na mesto, kjer stoji to posestvo in pa z ozirom na zahtevano ceno. Misel na nakup se je torej opustila že v prvem začetku. Tem intenzivneje so se pa jeli baviti z mislijo o najemu teh prostorov. Ali da govorimo resnico: možje, ki poznajo razmere in ljudi in ki so s precejšnjo gotovostjo že vnaprej računali z vsemi eventualnostmi, ki morejo nastopiti, tudi za to misel niso bili Bog ve kako oduševljeni in so ostajali prav veliki skeptiki. Zlasti so se bali, da ne bi naša društva kar naenkrat ostala brez strehe in na ulici. Ali ker so se širji sloji naši silno navduševali za to misel — tako, da so zahtevali nekateri, da naj »Del. podp. društvo« kar samo in na svoj riziko vzame one prostore v najem — so se vodilni krogi udali, ker niso hoteli, da bi se jim očitalo pozneje, da so le oni krivi na tem, da

linica nam spričuje, da so od nekdaj tukaj živeli Slovenci ter se borili za se in svoje drage.

Zato smo ponosni na stare običaje, katerih največ hrani naša vera; ponosni na starodavno svojo vero, ki je navzlic minljivosti vse posvetnosti bodrila naše prednike, da so radovoljno prenašali svojih graščakov neusmiljenost ter hrabro vstajali v tarških navalih, in ista vera bodri tudi nas, da ne omagamo v sedanjih razburkanih časih v boju za kruh, za življenje....

Ponosni smo pa tudi na svojo lepo domovino, o kateri samozavestno trdimo, da smo je večkrat rešili svojemu rodu in sebi — z božjo pomočjo in lastno krvjo. To je naše!

Dal Bog, da bi tudi ti in tvoji mogli kmalu tako reči — doma, Z rodoljubnim srcem pozdravljam vse drage mi slovenske izseljence, posebno stariše in tebe, nekdanji tvoj učitelj Nadoslav.

(Pride še.)

se ugodna prilika ni uporabila. In dejstvo, da se jih celo sedaj, ko se je vse storilo, kar je bilo možno, sumniči od izvestne strani, kakor da se ni storilo vse in tako, kar in kakor bi se bilo moralo, nam priča, kako opravičena je bila njihova bojazen.

Stopili so torej nemudoma v pogajanja z lastnikom onih prostorov. In res: pogodba se je sklenila za dobo petih let. Ali ne brezpogojno, kajti lastnik si je pridržal pravico prodaje in ni skrival ni malo, da je že v pogajanjih ne le z mestno občino, ampak tudi z drugimi zasebnimi kupovalci. Kaj je bilo stori sedaj? Ali odstopiti od postavljenega si namena, ali pa ukloniti se pogojem lastnika?! Prvo niso mogli in si niso upali, ker bi se bilo nasuvalo očitaj na-nje. Storili so torej drugo, in dosegli najugodnejše, kar je bilo sploh možno doseči: določila se je odškodnina, ki jo mora plačati lastnik za slučaj, ako bi se v tej določeni dobi prostori prodali!!

To so suha dejstva, iz katerih je razvidno, da ie zloba in škodoželje, možna le pri ljudeh, katerim osebna mržnja duši sleherno kal rodoljublja, moreta dotičnim krogom, ki so vodili pogajanja, očitati kako zamudo.

Naši možje se sorej niso čutili nimalo iznenadene po sklenjeni pogodbi med občino in lastnikom, saj je prišlo le, na kar so oni že vnaprej računali skoro z absolutno gotovostjo.

Le še par besed o misli za nakup onih prostorov. Ako je bila celó v mestnem svetu — kjer so vendar vsikdar pripravljeni za vsako žrtev iz sovražstva do nas — huda opozicija proti nakupu baš z ozirom na gorostasnost kupnine, kako naj bi bili mislili na tako kupčijo mi, ki bomo morali, ako bomo kedaj zidali svoj narodni dom, plačevati z velikimi žrtvami iz žepov naroda in ko bi morali za vsaki novčič, zavržen nad potrebo ali lahkomišljeno, težko odgovarjati pred Bogom in pred narodom!! Iz razprav v mestnem svetu tržaškem od minolega petka se mora uveriti vsakdo, ki je voljan računati s številkami in ne misli slepiti ljudstva, kakor da se narodni domi zidajo le z lepimi frazami in v hujškanje proračunjenimi sesterijami, da bi nas »zeleni hrib« stal okroglih polmilijona kron, predno bi položili le jeden sam kamen za fundament narodnemu domu!! To niso mačje solze. Ob okolnostih, v katerih živimo, more torej govoriti o takem nakupu le oni, ki je: ali toli nerazsoden, da ne misli od ust do nosa, ali toliko slep v svoji strasti, da vidi le osebe, ki mu niso po ukusu, ali pa toliko brez srea do svojega naroda in brez zmisla za njega položnje, da bi ga v svojem lovu po toli zaželjeni a do sedaj ne najdeni popularnosti pahnul tudi v najpogubnejša podjetja in spekulacije.

Slednjič bodi zagotovljeno, da se toli sumnični tržaški rodoljubi najintenzivneje bavijo z idejo zidanja narodnega doma, da so pripravljala dela za ustanovitev društva »Narodni dom« blizu dovršena in da je vprašanje financiranja tega podjetja predmetom neprestanega razmišljanja. A nikdo ne obžaljuje bolj, nego ti sumnični rodoljubi, da to poslednje vprašanje ni nikaka vesela igra, ampak da je premagati velike težave. Povedano bodi torej še enkrat, kar smo že rekli mnogokrat na adresu onih, ki nimajo za svoj narod družega nego lepe fraze, da besede, ki laskajo nerazsodnim ljudem, so v ceno, delo pa zahteva truda in kriterija ter more prihajati le iz resničnega in realnega rodoljublja!

O je, nič ne bo! Gospod urednik! Bi-li natisnili nekaj v »Edinosti«?

Kaj pa, oče?

Jaz sem Štefan Ferluga iz Prednje vasi — zidar.

Bog Vas sprejmi, gospod Ferluga in kaj naj natisnem?

Nekaj se mi je sanjalo.

Zidal sem neko hišo na zelenem hribu.

Kar sem ačul v notranjih prostorih nekake posvetovanja. Ječen je rekel: Ne pustimo zidati dalje te hiše. V njej bi utegnil vzrasti živelj, ki bi še nas premagal. Drugi: Resnica. Samo pametno govori. Ne pustimo zidati! Tretji: A kaj hočemo s tem prostorom? Sinagog imamo, šol neštevilno, bank, hranilnice, zastavljalnice... vsega imamo! Četrti: Pride spomlad, pride evetje. Potem je sklenemo o pravem času, čemu nam bo!

Zopet nekdo: Zadnja točka: podpora našemu zaslužnemu rabiju. Jeden: Kaj sta nam neki sinagoga in rabi koristila? Res, da se trudi duhovnik naš, a vspehi so malenkostni

proti vspehom zunaj sinagoge. — (Aha, tu je najbrž veža pred sinagogo, sem si mislil).

Drugi: Jazva govori pametno. Podpora dajmo raje vrlim našim in nekterim nasprotnim listom! Saj, kar je laškega, je nazadnje itak v našem taboru, da-si se včasih nekoliko upirajo nekateri.

Tretji: Res je, kar pravi Solom. V prvi vrsti pa ponudimo podporo vrlim rabijem, ali kakor se zovejo, ki imajo v Rimu dva poglavarja.

Četrti: Torej ven iz Trsta naj pošljamo denar? Tretji: A, kaj še...

Peti: Torej, kako naj bo s podporo? — Prvi: Rabiju! Drugi: Časopisom! Tretji: Katolikom! Četrti: Komur-koli, le Slovenecem ne! Peti: Res je, slab duhovnik škoduje svoji veri več, nego vsi odkriti sovražniki. Vendar; naš rabi je dober duhovnik in dajmo podporo raje njemu, nego nasprotnikom bratov po obrezi. Ako nam tudi drugi ugajajo, popolnoma naši vendar-le niso. — Vsi: Podporo rabiju!

Vzbudil sem se. Hvala Bogu, da so bile le sanje. Že me je hotela jeza grabiti.

Provokatorji. Pišejo nam: Židovsko glasilo katoliške zakristije pri sv. Jakobu piše, da so vse laške pobožne družbe župnije pri sv. Jakobu zažugale, da prihodnjo nedeljo ne pojdejo v procesijo sv. Jakoba, ako pojde tudi zastava bratovščine sv. Cirila in Metoda! Sama, grda laž! Namen pa je prozoren: ostrušiti hočejo zopet višje cerkveno oblast in jo prisiliti, da napravi sličen afront slovenskim vernikom kakor nedavno temu.

Laž je to iz dvojnega razloga. V prvo se laško ljudstvo — izvzemši kakega »Piccoloveca« — prav čisto nič ne razburja radi one zastave in marveč ne more umeti, kako je moglo navstati toliko krika radi te zastave; v drugo pa tistih laških pobožnih družeb sploh ni videti, ako v njih vrstah ne korakajo — slovenske udinje in slovenski udje. Da, da, hine illae lacrumae, to jih peče v zakristiji pri sv. Jakobu, da se z naraščanjem slovenske družbe praznijo njih »laške« družbe, ker se bližajo k kraju tisti časi, ko so slovenske duše v družbah z laškimi imeni in laškim duhom tlačane ad majorem Italiae gloriam, ko so izvestni laški duhovniki paradirali z našimi ljudmi v dokaz italijanstva tržaških župnij.

V župniji sv. Jakoba pričakujemo vsi prihodnje nedelje za napeto radovednostjo, da bomo videli, da-li viši naš pastir tudi tudi to pot kapitulira pred zaroto zakristije-»Piccolo«, da-li se zopet v nedeljo odkriši kos avtoritete in hkratu tudi kos naše vere in našega zaupanja!! Gospoda naj se ne varajo nikar: naše ljudstvo vidi, sodi in si dela svoje zaključke.

Župljan pri sv. Jakobu.

Vode, vode, nam dajte! Pišejo nam: Blizu milijon kronic so se torej naši občinski očetje odločili žrtvovati — pa ne iz lastnih žepov —, da so le preprečili, da slovenska društva ne pojdejo na »zeleni hrib«. Nič jim ni trositi tolike svote, da le ustrezajo svojemu sovražstvu do slovenskih soobčanov in sodavkoplačevalcev, mej tem pa laško in slovensko ljudstvo trpi pomanjkanje na najpotrebnejem — na pitni vodi! Vročina je grozna in neznosna, a ubogo ljudstvo po nekaterih delih mesta — kakor n. pr. v ulicah Rigutti, Sette Fontane, Molin a vento, pri sv. Jakobu — kopni po kaplji hladne vode. A — je ni!! V take, v take humanne svrhe naj bi trosili prihodke občine, ne pa v zaduševanje nehumannim namenom narodne in politične srčnosti!

O slavnem poštnem uradu v Škedenju smo imeli govoriti že mnogokrat. Sedaj nam prihaja pritožba, da se vračajo pisma kakor nevročljiva, če tudi je naslov razločno pisan. Nedavno temu se je pripetil tak slučaj. Naslov je bil jako lepo pisan. Priznati moramo sicer, da lišna številka ni bila označena, ali v vasi, kakoršnja je Škedenj, menda to ni absolutno potrebno. Morda pa je ravno to krivo, da je bil naslov — slovenski! Nadaljnja došla nam pritožba se glasi, da se tudi na čisto slovenskih adresah — v sinučajih nevročljivosti — delajo edino le nemške ali laške opombe! Bog, Bog, kako nas prezirajo na vseh straneh!

Dražbe premičnin. V petek, dne 27. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Cavazzani šte. 7, pohištvo; v ulici della Tesa št. 646, pohištvo; v ulici S. Maurizio št. 1. in v ulici Paduina št. 3, pohištvo; v ulici Chiozza št. 39, pohištvo; v

ulici Cologna št. 18, pohištvo; v ulici Petrarca št. 1, pohištvo; Passo S. Giovanni, pisarniški predmeti in igrače.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 26.4., ob 2. uri popoldne 30.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.6 — Danes plima ob 9.56 predp. in ob 8.52 pop.; oseka ob 3.14 predpoludne in ob 3.14 popoldne.

Pevske vaje. Pevsko društvo »Kolo« vabi vse pevke in pevce, da se udeležijo pevske vaje, ki bodo v nedeljo dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih ulica Molin Piccolo 1. n.

Društvo priredi dne 16. septembra veselico in še prej en izlet, zato pričakuje, da se pevke in pevci gotovo udeležijo pevske vaje.

Na rednem letnem običnem zboru podružnice sv. Cirila in Metoda, ki se je vršil v soboto dne 21. julija, se bili sledeči gospodje voljeni v odbor: Ivan Gerdol, predsednikom; Fran Ahtik, njega namestnikom; Fran Guštin, tajnikom; Ljudevit Nabergoj, njega namestnikom; Vekoslav Guštin, blagajnikom; Anton Bremic, njega namestnikom; Josip Pertot, Rudolf Pertot in Josip Katalan pregledovalci računov.

NB. Ker so se nabirali nekateri darovi v prid podružnici sv. Cirila in Metoda, katerih pa blagajništvo še ni prejelo, opozarjamo, da je darove, ki se nabirajo v Rojanu, na Greti in v Barkovjah, pošiljati blagajniku v Rojanu in sicer pod naslovom: Vekoslav Guštin, stud. iur. Rojan.

ODBOR

podruž. sv. C. in M. na Greti.

Poziv. Podpisani odsek vabi tamburaše na pogovor glede nadaljevanja tamburaških vaj.

Vabljeni so vsi prejšnji tamburaši, kakor tudi oni, ki žele pristopiti na novo. Pogovor se bo vršil v soboto dne 28. t. m. ob 8. uri in pol zvečer v pevski sobi (v ulici Molin piccolo 1. I).

Za odsek tamburaškega zbora:

Anton Vatovec, Josip Kraševič, načelnik, blagajnik.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pevsko društvo »Nabrežina« nam piše: Ona društva, ki se mislijo udeležiti slavnosti razvitja naše društvene zastave, so naprosena, da tekem 14. dnij dostavejo slavnostnemu odboru nastopne podatke: a) ime društva; b) ali se udeležijo slavnosti korporativno, ali po deputaciji, in da-li prinese seboj zastavo; c) število udeležencev; d) se-li udeležijo banketa in koliko oseb; e) katero pesem bo društvo pelo.

Opomba. Skupno bodo vsa društva pela Hajdrihovo pesem »Buči, buči, morje Adri-jansko«.

Društvo, ki se udeležijo in korpore, najto naznani dotični oblasti ter ob enem naj pri-javi tudi pesem, katero bo pelo.

× Zahvala. — Slavno pevsko društvo »Nabrežina« v Nabrežini je od čistega dobička javne tombole podarilo za ubožne učence tuk. ljudske šole 20 K.

Podpisano se v imenu šolske mladine slavnemu društvu prav lepo zahvaljuje.

Šolsko vodstvo v Nabrežini.

× Stavkati so začeli slovenski delavci in delavke v predilnici v Ronkah, ker so jim delničarji znižali plačila. Menda se dotičnim gospodom kapitalistom zdi, da proletarijat zamore živeti samo od dela ob vodi in zraku!

× Iz Batuj pri Gorici nam pišejo, kako lepo da je tamošnji gosp. župnik Ignacij Leban izvežbal tamošnje pevce v cerkvenem in narodnem petju. Na tem da so mu župljani iz srea hvaležni.

× Pevsko in brašno društvo »Dom« na Repentabru priredi v nedeljo dne 29. t. m. »plesni venček« na prostornem plesnem odru na dvorišču g. Stefana Ozbič na Repentabru. Začetak točno ob 4. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen v prosep društva.

Vesti iz Kranjske.

* Ubil se je dne 24. t. m. Jakob Trček, posestnik iz Goričice pri Preserji. Padel je raz jermen pri kozolei in bil takoj mrtev.

* V rogaško Slatino je do 22. t. m. prišlo 1096 strank s 1655 osebami.

* Dekliško meščansko šolo je naučno ministerstvo dovolilo v uršulinskem samostanu v Škofjiloki.

* Dva otroka zgorela staminolo nedeljo v Rutarjih. Otroka sta bila stara 2 oziroma 4 let. Bila sta ostala namreč sama doma, ko so šli vsi drugi k maši. Nastal je ogenj na dosedaj neznan način in ko so prihiteli ljudje, sosebno roditelja, da bi rešila otroka, je bilo že prepozno. Zgorela sta oba.

* Utonil je blizu Hrenovce 25-letni Anton Milavec iz Šmihela in sicer pri kopanju v Nanošnici.

* Telefonično zvezo s Prago in Libiericami je dobila Ljubljana.

* »Karnijoleci« strahijo te dni neprestano po Ljubljani s svojimi nemškimi trakovi. Včeraj je prišlo mej njimi in slovenskimi dijaki v neklih ulicah do spopada; moral je posredovati stražnik, da so se razšli. Tu bi bilo pač nujno treba, da bi magistrat sam energično posegel vmes ter zabranil, da germanski petelinčki ne bodo izzivali domačega občinstva. —

* Planinske vesti. Na Triglavu so bili letos prvi turisti dne 1. in 2. julija. — Tomčeva kočica na Begunjski, do katere je iz Begunj ali Poljč eno uro hoda, je popolnoma urejena. — Na Kredarici je slovensko planinsko društvo omislilo nov aneroid, ki natančno kaže zračni pritisk. — Pri koči na Rodici so napravili ograjo. V koči je ležišče za 8 oseb, v podstrešju pa prostor za vodnike. Turistika se na Slovenskem po vzornem delovanju slovenskega planinskega društva lepo razvija.

Vesti iz Štajerske.

— Roparski umor. Neznani zločinec je umoril 84-letno ženo Habakuk, ki je s svojim sinom stanovala v neki koči v gozdu, ki se razprostira od Razvine proti Radvini. Sin, ki je zidar, je našel mater mrtvo v koči, z ranami na glavi, na vratu in rokah. Morilec ji je uropal 20 gld. in jedao obleko njegovega sina.

Razne vesti.

V petih dneh čez ocean. Novi parnik hamburško-amerikanske črte »Deutschland«, ki je zapustil Hamburg dne 5. t. m., je preplul ocean, od Plymoutha do New-Yorka, v 5 dneh, 16 urah in 26 minutah. To je bila dosedaj najhitrejša vožnja čez ocean.

Vzglede šola. V Chikagu se je začela staviti normalna šola, ki bo nemara po vsem svetu iskala zamenjavo. Stavila se bo na stroške gospe Emmons Blaincove, ki je zanj darovala 600.000 dolarjev. Vsako leto pa se izplača šoli še 95.000 dolarjev za vzdrževanje. Načrt zanj je izdelal slavnostni arhitekt Gamble. Trinadstropna zgradba bo imela 443 sob in 117 stopnic. Postavljena bo iz samega kamna. Prizemno bodo kopališče, garderoba, umivalnica, shramba za bicikle in stroje. V prvem nadstropju bodo velika zbirališča, telovadnica, sobe za poučevanje v rokodelstvih, otroški vrtec, laboratorij, prostor za igre, šolski razredi, prejemne in uradne sobe ravnatelja in učiteljev. V drugem nadstropju bodo muzej, galerije, zbirališča, telovadnica, knjižnica in čitalnica, šolski razredi in laboratorij. V tretjem nadstropju bodo umetniške zbirke, prostori za godbo, jedilnica, soba za sluge, delavnice in razredi. V šoli bodo učili vse vede, v katere naj dobi vpogled pravi učitelj. Šola se bo imenovala po dobrodelni svoji utemeljiteljici. Po »Slov. Narodu«.

Loterijske številke izžrebane dne 25. julija:

Brno	77	75	52	61	54
Inomost	25	88	16	70	47

Brzjavna poročila.

K zaroki kralja Aleksandra.

BELIGRAD 25. (K. B.) O sprejemu častništva tuk. posadke, ki mu je prišlo čestitat, je izjavil kralj Aleksander, da je njegov sklep trden in nespremenljiv. Kralj da obžaljuje, da oče, kateremu ima toliko zahvaliti, zlasti za zasluge, ki si jih je pridobil kakor vrhovni poveljnik vojske, kakor je videti, ne odobrava njegovega sklepa. To pa ga ne more motiti, da bi ne izvršil tega sklepa. Vojakom bodi volja kraljeva zakon.

BELIGRAD 25. (K. B.) V tuk. srbskih krogih naglašajo, da je novo ministerstvo odločno nevtralnega značaja. Dva ministra sta častnika, ostali so ali dejanski ali bivši uradniki. Minister-predsednik Jovanović, ki je prevzel tudi zunanje stvari, pripada zmernim naprednjakom, minister za notranje stvari in

za gospodarstvo sta liberalca. Finančni minister Popović, ki je stal kakor sekijski načelnik več let finančnemu ministru Vukiću na strani, je zmeren radikalec. Strankarsko stališče posamičnih ministrov pa nikakor ne prihaja v poštev. Vest o bližnji amnestiji je napravila v narodu najboljši utis.

Revolucija v Kolumbiji.

WASHINGTON 16. (K. B.) Amerikanski konzul v Panami poroča, da postaja revolucija v Kolumbiji resna ter da ustaši napadajo vladne čete in nameravajo obstreljati Panamo. Ker je glasom pogodbe z leta 1846. ožina panamska proglašena za nevtralnno, so Zjedinjene države nemudoma protestirale proti obstreljanju.

Ustaja v Venezueli.

LONDON 25. (K. B.) Reuter javlja iz Caracaas-a: V vsej republiki Venezuela je proglašen mir. Politične ujetnike so izpustili.

Misija Blanchel.

PARIZ 26. (K. B.) »Matin« priobčuje brzjavko guvernerja Chandie-a iz zapadne Afrike, glasom katere je guverner prepričan, da sta dva udeležena misije, Blanchel in en tolmač, še živa.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 25. (K. B.) Lord Roberts brzjavlja dne 24. t. m. z železniške postaje Bandermeriver: »Železniška in brzjavna zveza je zopet vzpostavljena. V pomožnem vlaku, katerega so Boerei zaplenili v bližini Roodevala, sta bila dva častnika in 200 mož valiških fizelirjev, katere so brzkone ujeli.

LONDON 24. (K. B.) »Reuter« javlja včeraj iz Bronkurspruita: Sedaj smo na vsej črti navalili proti vzhodu. General French maršira s dvema brigadama na jugu, Polecarev v središču, Hamilton in polkovnik Machon v severu. Kolona je prispela semkaj, ne da bi našla na znaten odpor.

Nadvojvoda Leopold Salvator v Parizu.

PARIZ 26. (K. B.) Predsednik Loubet je včeraj popoldne vsprejel nadvojvodo Leopolda Salvatorja. Predsednik je nadvojvodi nemudoma vrnil obisk.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 25. (K. B.) Reuter javlja dne 19. t. m. iz Tientsina: Tukaj mislijo, da zvezne čete začnejo brzkone napredovati prej, nego se je nameravalo sprva, in sicer menda že koncem tega meseca. Končnega sklepa v tem oziru pa ne storè, dokler ne pride general Gaselee, katerega pričakujejo te dni. Kitajci, ki prihajajo iz okolice, pravijo, da cesarske čete napadajo bokserje, kjer-koli jih dobè, češ, da so jih isti zavedli, da so začeli ta brezupni boj. Neki olikan Kitajec je rekel, da v kratkem nastanejo enake razmere tudi v Peking. Potem da zadobita general Tung in princ Tsing pač dovolj upliva, da se merodajni krogi začnejo pogajati za mir.

LONDON 25. (K. B.) Listu »Times« dne 23. t. m. dopisnik, da se je pogovarjal z Li-Hung-Čangom; poslednji je izjavil, da se bo na vsaki način branil prevzeti vodstvo v pogajanju, ako so Mandžuri zakrivali grozni zločin, da so umorili poslanike. Li-Hung-Čang je pristavil, da hoče Tsung-li-Yamen sedaj prositi cesarico, da pošlje na poslanstva živil ter izda naredbe, da pojdejo poslani v spremstvu kaknega generala v Tientsin. V Peking da je nehal boj; tuje čete so se postavile na južni strani od Yuinskega mosta, dočim stoji Tungfusiang na severni strani. Glede bodočih pogajanj je izjavil Li-Hung-Čang, da kitajske finančne ne dovoljujejo, da bi dežela plačala odškodnino, a da bi vlada odstopila nadaljna zemljišča, tega bi narod nikdar ne dovolil. Li-Hung-Čang meni, naj bi se vladi zadovoljile s tem, da se jim da zagotovilo, da uvedejo reforme v upravi ter odpuste odgovorne uradnike.

Glasom nadaljnje vesti istega lista je rekel neki zaupnik Li-Hung-Čangov, da isti ne pojde proti severu, dokler se ne prepriča, da je cesarica-udova uvidela, kako nespametna je bila dosedanja politika in naj zahteva sedanjí položaj.

LONDON 26. (K. B.) »Standard« poroča včeraj iz Shanghai: Višji uradnik v Čifu-u je dne 9. t. m. pisal nekemu sorodniku v Shanghai, da je na poslaništvu v Peking v sled neprestanih bojov živih še 300 oseb. Glasom poročila v »Daily News« je neki kitajski tolmač zbežal iz angleškega poslaništva v Peking; isti pripoveduje, da je bila, ko je zapustil Pekin, večina členov poslanstev mrtva, a položaj še živih brezupen. Robert Hart je umrl dne 2. t. m.

PARIZ 25. (K. B.) Brzjavka francoskega konzula v Shanghaiu, ki omenja obljubo Li-Hung-Čanga, da bo francoski po-

slanik v Peking mogel kmalu brzjaviti, je tukajšnje liste le deloma pomirila. »Figaro« pravi: Ako se poslaniki hočejo preseliti iz Pekinga v Tientsin, potem bi pač imeli priložnost, poslati kako vest o sebi.

LONDON 25. (K. B.) Reuter javlja dne 22. t. m. iz Takua: General Li, poveljnik trdnjav v Peitangu blizu Takua, je obvestil angleškega častnika, ki zapoveduje pri Tonglu-u, da je neki brzi sel, ki je zapustil dne 14. t. m. Peking, poročal, da je bilo mesto takrat v popolni anarhiji. Kitajske čete so se bojevale z bokserji, ki so jih premagali. Straže na poslanstvih niso imele več streljiva za tope Maksimovega sestava. Evropejci so kolikor mogoče varno postavili streljivom za puške. Kitajci so spravili več topov na nasipe nad poslopjem poslanika. Straža je vdrla venkaj ter prisilila tope, da so obmolnili. General Li je pristavil svojemu poročilu, da bi rad videl, če bi mu ne trebalo bojevati se proti zveznim četam. — Ista poslovница javlja dne 20. t. m. iz Tientsina: Neki sel iz Pekinga poroča, da so bili dne 10. t. m. Evropejci še na varnem. V notranjem mestu so se vršili hudi boji med bokserji in kitajskimi vojniki.

PETROGRAD 25. (K. B.) Glasom vesti, prispelo semkaj, je podadmiral Aleksejev velel opazovati ustaše ob meji poluotoka Liantung in Koreje. Brzjavno zvezo med Takuom, Port-Arthurom in Čifuom popravijo baje kmalu. Neki list javlja, da bo japonska vlada v slučaju potrebe zahtevala še tri divizije. Križarici »Gromoboj« in »Palada« odplujeta začetkom septembra meseca v inozemstvo.

LONDON 26. (K. B.) Glasom vesti v listu »Times« iz Shanghai je dne 25. t. m. prispela tječaj iz Niutšvanga vest, da se Rusi združujejo 15 milj od luke proti vzhodu. Vendar še čakajo ojačenj, da potem napredujejo proti Mukdenu, Haitšouyku in Liaoyangu.

WASHINGTON 26. (K. B.) Reuter javlja: Tukaj prodira menenje, da je nada na uspeh posredovanja Zjedinjenih držav neznačajna, to pa zaradi tega, ker bo težko pridobiti odobrenje vladi, katerih podaniki so zgubili v Peking življenje in premoženje. Tako razpoloženje se kaže jasno v Evropi. Ako se amerikanski vladi ne posreči, pregovoriti velevalosti, da bi o pogajanju s Kitajem postopale milo, se Amerika ne misli spuščati v nadaljne sovražnosti, ko je skrbela za svojo korist ter se misli umakniti, a ne da bi ne naglašala, da ne bo dovolila, da bi katera-koli vlast, ki je sedaj nespravljiva, kršila ameri-kanske interese.

LONDON 26. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja iz Kantona dne 24. t. m.: Namestnik podkralja, Taksu, je objavil oklic, v katerem dobesedno naznanja cesarski dekret od 23. dne šestega meseca, ki se glasi: »Izgubili smo Tientsin. V Peking se vrše velike priprave. Miru ne bo možno doseči, dokler nismo preje prestali vojne. Bojimo se, da podkralji in guvernerji jemljejo ozir na tuje, katerih življenje se trudimo varovati do skrajnosti, ter da smatrajo to za vzrok, da branijo sovražnika in zanemarjajo obrambene odredbe. V tem slučaju prinesejo pokrajine čez nas brezskrajno nesrečo. Oni se morejo marveč energično pečati z odredbami za defenzivo in ofenzivo. Sicer morajo nositi posledice, ako vsled njih vedenja izgubimo ozemlja«.

Taksu, ki je zagrižen sovražnik inozemcev, prireja oboroževanja in naredbe na oboroževalnih mestih ter je zahteval odstranitev štirih malih evropskih topnjač, ki so sedaj usidrane tukaj, in sicer dveh francoskih, ene angleške in ene ameri-kanske. Ena kitajska topnjača, z ljudmi glavarja »črne zastave« Liao-a na krovu, dela kanal nevaren. Drugih 18 topnjač leži niže od ladavarnice. Vedenje ljudstva v Kantonu postaja dan za dnem sovražuje.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

I. občni del.

Tretji oddelek.

a) Tvrške.

(Dalje.)

Kdor je pridobil kako trgovino potom pogodbe (n. pr. skupne pogodbe) ali potom posredovanja, sme obdržati isto ime tvrške, ako to dovolijo dotedanjí lastnik, njega dediči ali mogoči sodediči. O tem lahko doda kak dostavek, iz katerega je razvidno to nasledstvo, kar pa ni neobhodno potrebno.

Tvrška sme ostati tudi ista, ako je tr-

govini pristopil kak tovariš ali ako je trgovinski družbi pristopil zadružnik, ali pa zapustil isto.

Mogoče je torej, da ima javna ali komanditna družba, nastala iz navadne trgovine posameznika, še vedno tvrško posameznika, a tudi posameznik tvrško družbe. Vsekako pa mora o izstopu dotičnih dovoliti, da se njegovo ime navaja tudi zanaprej v imenu tvrške.

Ako se je tvrška spremenila ali ugasnila in ako so se spremenili lastniki tvrške, treba tudi vse to prijaviti pristojnemu sodišču.

Tvrška na novo ustanovljene javne trgovinske družbe pa mora, ako niso navedena imena vseh zadružnikov, zapopadati ime vsaj enega zadružnika s pristavkom, ki označuje obstanek družbe, n. pr. Nikolič, Savič, Spasovič, Nikolič, Savič & C. (in dr.) ali pa Nikolič & C. (in dr.)

(Pride še.)

Denarni trg.

Cena denarja na javnem dunajskem trgu je zopet nekoliko poskočila ter so dne 24. t. m. znašali stavki za bančne akcepte prve vrste $4\frac{3}{8}$ do $4\frac{7}{16}\%$. V Berlinu in Londonu je zasebni diskont nespremenjen. Podaljševalni stavki so znašali na Dunaju $4\frac{1}{4}$ do $4\frac{3}{4}\%$. Vlog na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo za 1.3 milijona kron, zapadlosti za 1.7 milijona K.

Avstro-ogerska zunanja trgovina.

Glasom uradnega izkaza o zunanji trgovini je v prvem polletju 1900 znašal skupni uvoz 52 milijonov q proti 45.5 milijonov v isti dobi lanskega leta, skupni izvoz pa 74.8 proti 86.9 milijonov q v isti dobi lani. Da se je povzdignil uvoz, to je pripisati v prvi vrsti večemu uvažanju promoga; da je padel izvoz, je posledica manjšemu izvažanju ružavega premoga.

Žetve na Ogerskem.

Glasom uradnega poročila od dne 20. t. meseca cenijo letos pridelano pšenico na 36,854.878 proti 38 $\frac{1}{2}$ milijonov q lani, rž na 10.4 proti 12, ječmen na 11 $\frac{1}{2}$ proti 13 $\frac{1}{10}$ in oves na 10 $\frac{3}{8}$ proti 11 $\frac{1}{8}$ milijonov q lani.

Brzjavni in telefonski promet meseca junija 1900. — Na e kr. brzjavnih postajah poštnega ravnateljstva tržaškega bilo je meseca junija 1900 in sicer:

na Primorskem:	
oddanih	48612
došlih	53817
tranzitujočih	153949
vseh brzjavk	256378
od teh jih odpada na Trst sam:	
oddanih	31813
došlih	34058
tranzitujočih	136695
vseh brzjavk	202566
na Kranjskem:	
oddanih	7888
došlih	9781
tranzitujočih	15044
vseh brzjavk	32713

Telefonski promet:

V interurbannem telefonskem prometu bilo je pogovorov v istej dobi:

v Trstu	1729
» Opatiji	279
» Pulju	158
» Ljubljani	229
V lokalnem prometu govorilo se je:	
v Trstu	270000 krat
» Pulju	6792 »
» Gorici	5580 »
» Opatiji	1610 »
» Ljubljani	15750 »

MATTONI
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Izjava

Ker bi se moj sin Maks utegnil obrniti do mojih znancev in prijateljev s kako prošnjo, izjavljam, da ne plačam nobenega dolga, ki ga rečeni moj sin napravi brez moje vednosti in mojega dovoljenja.

Na Proseku, dne 25. julija 1900.

Ivan Nabergoj.

Razpis natečaja.

Na mešanem dvorazrednici se slovenskim učnim jezikom v Hrušici je popolniti mesto učiteljice eventualno učitelja III. plačilnega reda.

Dohodki združeni s to službo so razvidni iz deželne postave za Istro z dne 14. decembra 1888. dež. zak. št. 1 ex 1889.

Pravilno opremljene prošnje je doposlati predpisanim potom tekom štirih tednov.

Volosko, 19. julija 1900.

C. kr. kotarski šolski svet

Predsednik: Scarpa.

Restavracija

Ivana Šiškovica, Hrpelje-Kozina

se odda v najem radi družinskih razmer in preoblega posla s prodajalnicami jestvin. Gostilna je v najlepši legi ob glavni cesti v Kozini, obsega mnogo lepih in elegantnih sob za gostijo in letovišcarje ter je po letu in po zimi vedno dobro obiskovana. Poseben hlev za konje in vozove.

Ponudbe sprejema lastnik Ivan Šiškovič Hrpelje-Kozina.

Ugodna prilika.

Radi preselitve se proda v Komnu za neverjetno nizko ceno dve tikajoči se hiši (jedna dvonadstropna, druga jednonadstropna), bogato meblirani, z lepim dvoriščem, z dvema podzemeljskimi kletmi, hlevom, žganjarnico, vodnjakom, z razno kletarsko in gospodarsko opravo in lepo vredenim vrtom. Poleg tega še 10.437 m² velik, vzorno vreden vinograd, cepljen na ameriški podlagi v rofošk v 2. 3. in 4. letu starosti. Hiši ste kaj pripravi za obrt posebno pa za letovišnike ter bi z ozirom na neverjetno skromno ceno donosali velik letni dobiček.

Iz prijaznosti posreduje Josip Štrekelj v Komnu.

Zenitev.

Radi pomankanja znanja išče katoliški dunajski odvetnik tem potom v zakon, katoliško in premožno deklico ali udovo. Ponudbe pod »Heirat 415« na urad za oglase Friedl, Dunaj V/1 Matzleinsdorferstrasse 7.

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popolno. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

Slovenec

priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

„EDINOST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni v ulici S. Martiri št. 12.

„Delavsko konsumno društvo“ pri Sv. Jakobu

priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svojo

„Narodno gostilno“

ulica Concordia števil. 1 a (vogal ulice Vespucci)

toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Šteinfeldsko pivo I. vrste. Za družbe so posebne sobe na razpolago.

Na obilno obiskovanje uljudno vabi

Odbor.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni

ulica Valdirivo števil. 3, I. nadst. Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8^{3/4} zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4—5 popoldne.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kaljiško milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in evetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fendler & Co

TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Poziv!

Ker pri glavni skupščini posojilnice in hranilnice v Kopru, vključene zadruge z neomejenim poročtvom, ki je bila sklicana na dan 22. julija t. l., ni bila navzoča četrtina zadružnikov, kakor zahteva §. 31. zadružnih pravil, vršila se bo redna glavna skupščina.

dne 12. avgusta t. l.

v zadružnih prostorih, ulica S. Biagio št. 338

ob 10 uri sč sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odborovo o delovanju zadruge v letu 1899.
2. Poročilo nadzorstva o računih zadruge v letu 1899.
3. Volitev upravnega odbora za leto 1900.
4. Volitev nadzorstva za leto 1900.
5. Eventuelni predlogi.

OPOMBA. Ta-le glavna skupščina bo sklepna, bilo navzoče postavno število zadružnikov ali ne.

Koper, dne 2. julija 1900.

Odbor posojilnice in hranilnice.

PLES

prireda dne 29. julija t. l. mladeniči v Prečniku pri Nabrežini. Svirala bode Mavhinska veteranska godba. Začetek ob 2 uri pop., konec ob 10. uri zvečer.

Vsak plesni komad stane le 10 stotink.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Restaurant Hôtel Sušak Kavarna

Obed po 1 krono. — Večerja po 60 vin.

Poleg abonementov je podpisano ravnateljstvo uvedlo tudi izdajo blokov, veljavnih za željeno dobo za obede po ceni ene krone. Vsak dan raznovrsten in obilen menu.

Izborna bela vina iz slavnostnih kleti prav. grofa Nikole Podrinskega v Zagrebu.

Domače vino prve vrste iz Meje je vedno v veliki izbiri liter po 1 K. 20 vin.

Dalmatinska najizbranjša vina v butiljah po vin. 40, 60 in 1 K.

Opozarjajo se p. n. gospodje obiskovalci posebno na slovite marke Solinsko in Kastelanski Crljenak. Pristna Vodica iz Bakra, lastnega pridelka, po 2 K. butiljka.

Plzensko pivo iz prve delniške pivovarne v Plznu po 64 vin. liter.

RAVNATELJSTVO.

Elegantne sobe od K 1.20 naprej.

Velika dvorana za koncerte in gledališke predstave

Električno razsvetljen vrt.

Balinčanje in Lawn-Tennis.

Omnibus k vsakemu vlaku.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA

(Mehanična delavnica v Namski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive šivalne stroje „PFAFF“, kakor tudi raznovrstne druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih tovarn in sicer od 90 gld. naprej.

Vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočata z odličnim spotovanjem udana

Saunig & Dekleva.

Gimnazijski konvikt

Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.

Polletna penzija 280 kron.

Javni višji gimnazij.

Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno skušnjo: 17. september.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu števil. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča.

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne

nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Čestitam in se radujem z Vami

na tako dobrem izdelku

piše odlični trgovec, gospod L. Prelog iz Trsta, prvi kranjski tovarni testenin: Zniderski in Valenčič v II. Bistrici. Original tega lista z dne 21. januarja t. l. vsakemu na ogled.